

Kollisioner med skibe

En finhval ramt af et skib © UK Cetacean Strandings Investigation Programme (CSIP)

Kollisioner mellem **fartøjer** og havpattedyr kan forårsage alvorlige skader på eller dræbe dyrene. Dette kan ske med mange typer **fartøjer** – fra fragtskibe og fiskerbåde til krydstogtskibe, sejlbåde, hvalsafaribåde og vandscootere. Sådanne kollisioner bliver ofte ikke opdaget eller rapporteret. Tidligere blev de mest betragtet som et problem for det enkelte dyrs **velfærd**, men ny forskning tyder på, at det sker oftere end antaget og kan påvirke hele **bestande**.

Let at begrænse
Let at måle

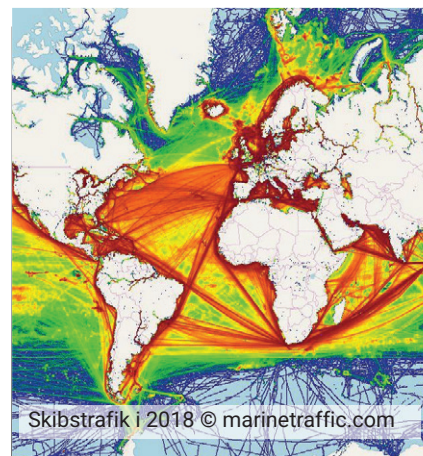
Svært at begrænse
Svært at måle

Fakta...

- De fleste rapporterede kollisioner involverer store hvaler, men alle **arter** kan blive ramt.
- Man anslår, at for hver hval der rapporteres at være blevet dræbt i en kollision, sker det for omkring 20 andre, uden at det bliver opdaget [3].
- Skibskollisioner er blandt de vigtigste dødsårsager for den nordatlantiske rethval langs Atlanterhavskysten i Canada og USA [4].
- Skibenes størrelse, hastighed og antal er steget drastisk de sidste 50 år – og dermed også risikoen for kollision [5].
- En hastighedsreduktion på 10 procent for den globale flåde ville halvere risikoen for kollisioner [6].

Kollisioner med skibe

Skibstrafik i 2018 © marinetraffic.com

Kommercielle **fartøjer**, herunder fragtskibe og krydstogtskibe, sejler ofte gennem områder, der er vigtige for havpattedyr til **fødesøgning**, **vandring** eller **fødsel**, hvilket øger risikoen for kollisioner markant. F.eks. passerer skibstrafik i forbindelse med et **mine**projekt i det canadiske Arktis direkte gennem et vigtigt **sommeryngleområde** og **vinterfødeområde** for narhvaler. Det anslås, at op til 123 narhvaler hvert år vil befinde sig i skibenes sejlroute og være i fare for kollision. Det svarer omtrent til den årlige fangstkvote for narhvaler i området [1].

Man kunne forsøge at undgå at sejle i vigtige områder for havpattedyr for at mindske risikoen for kollision, men det er ikke altid muligt. En anden løsning er simpelthen at sætte farten ned. Undersøgelser viser, at alvorlige skader på hvaler som følge af kollisioner er sjældne, når **fartøjerne** sejler ved hastigheder under 14 knob, og næsten ikke forekommer under 10 knob [2]. At sænke farten er især en fordel for hvaler, der bevæger sig langsomt, som ofte ikke kan nå at undvige, og for store **fartøjer**, der har svært ved at ændre fart eller retning hurtigt. Nedsat fart reducerer også **støjforurening** og udledninger, der bidrager til **klimaforandringer**.

En pukkelhval ramt af en skibspropel © NOAA / Alisa Schulman-Janiger

Diskuter: Hvilken rolle spiller teknologi i forebyggelsen af kollisioner – f.eks. systemer, der kan hjælpe fartøjerne med at se, hvor hvalerne er, i realtid – og er det en realistisk løsning at gøre sådan et system tilgængeligt for de fleste fartøjer?

Læs mere om kollisioner med skibe på NAMMCO's hjemmeside:

